

11 januari 2026, dienst van de Schrift, 1e na Epifanie

Schriftlezingen: Jesaja 42 1-7 en Matteüs 3: 13-17

Gemeente van Christus, Johannes kan het niet goed vatten. Jezus komt naar hem toe om gedoopt te worden... We zien in het Evangelie wel meer dat Johannes wat in verwarring is als het gaat om het optreden van Jezus. In Matteus 11 vraagt Johannes vanuit de gevangenis aan Jezus: 'Bent U degene die komen zou of moeten we een ander verwachten?'

Johannes de Doper is de prediker van het op handen zijnde oordeel van God, 'de bijl ligt al aan de wortel van de boom'. Hij spreekt vlammend over de Messias als een geweldenaar die het oordeel van God over de wereld gaat voltrekken, maar Jezus voldoet niet aan dat beeld. Hij stapt nota bene in de rij om door Johannes gedoopt te worden. Johannes kan het niet begrijpen en hij probeert Jezus tegen te houden en zegt: 'Ik zou door U gedoopt moeten worden, en dan komt U naar mij?' Nee, Johannes kan er met zijn hoofd niet bij.

Maar dan komt Jezus aan het woord en in het Matteus Evangelie zijn dit de eerste woorden die we uit Zijn mond horen. Hij zegt 'Johannes, je moet je het toch doen, want zo dienen wij de gerechtigheid geheel en al tot vervulling te brengen.' In Jezus' antwoord valt het woord gerechtigheid, Jezus en Johannes moeten samen de gerechtigheid tot vervulling brengen en wel door de doop van Jezus door Johannes.

Gerechtigheid is in de Bijbel altijd een gerechtigheid met het oog op hen die kwetsbaar zijn; die arm zijn en weerloos. Hen zal uiteindelijk recht gedaan worden, in de psalmen klinkt veelal een gebed door om hun redding en bevrijding, om ontferming over hen. Denk aan psalm 72, we zongen er vanochtend van:

'Hij zal de redder zijn der armen, hij hoort hun hulpgeschrei.

Hij is met koninklijk erbarmen, hun eenzaamheid nabij'.

Hier raken we aan een kern van het Evangelie. God werd mens, komt ons dicht op de huid in Jezus die Immanuel wordt genoemd: 'God met ons.' En zo sluit Jezus aan in de rij van mensen om door Johannes gedoopt te worden, als een van hen, als Mens onder de mensen. Als kwetsbare onder de kwetsbaren. Als weerloze onder de weerlozen. En juist hier kan de komst van deze Immanuel in deze wereld ons dicht op de huid komen. Want zijn wij niet allemaal ten diepste kwetsbaar? Dat is misschien niet altijd even voelbaar, maar het kan zich zo maar aandienen, het kan zo maar gebeuren dat je stilgezet wordt en ten volle ervaart hoe kwetsbaar je bent.

Dit alles sluit aan bij de profetie die we uit Jesaja lezen, waarin over de Messias wordt gesproken in termen van 'lijdende dienaar van de Heer'. Kortom: van een Messias die zelf ook weet wat lijden is, die zelf ook door de diepte is gegaan. In tegenstelling tot wat wij vandaag de dag op het wereldtoneel volop om ons heen zien, 'schreeuwt Hij niet, verheft Hij zijn stem niet, roept Hij niet luidkeels in het openbaar', maar, zo staat er dan in Jesaja 42:

"Hij zal alle volken het recht doen kennen."¹

Want Hij gaat Zijn weg met oog op hen, die weerloos en kwetsbaar zijn.

¹ Jesaja 42: 1

En dan lezen we:

het geknakte riet breekt hij niet af,
de kwijnende vlam zal hij niet doven.
Het recht zal hij zuiver doen kennen.
Hij zal niet uitdoven en niet breken
tot hij op aarde het recht heeft gevestigd.²

Ja, dat geknakte riet, die kwijnende vlam, misschien zijn wij dat soms zelf wel. Geknakt door wat ons zomaar kan treffen, geknakt door een last die te zwaar bleek, soms is het een opstapeling van zaken. En die kwijnende vlam; we zien een kaarsje wat nog net niet uit is gegaan. Misschien is het het kaarsje van ons geloof, onze hoop, ons vertrouwen; dat dit op een zacht pitje is komen te staan, dat het kwetsbaar geworden is, dat het zomaar gedoofd kan worden.

Maar het geknakte riet wordt niet afgebroken, de kwijnende vlam wordt niet gedoofd, zo lezen we. Deze Messias, deze Redder, Hij laat niet los. Hij blijft trouw, Hij gaat mee, door de hoogten en de diepten van het leven. Hij is Immanuel: God met ons, midden in het leven, door heel het leven heen, met alles wat ons dat kan brengen aan vreugde en verdriet. Deze Messias, deze Immanuel, dat is Jezus. Na Zijn doop lezen we hoe de hemel zich voor Hem opende en hoe Hij zag dat de Geest van God als een duif op Hem neerdaalde en dat er uit de hemel een stem klonk: 'Dit is mijn geliefde Zoon, in Hem vind Ik vreugde.' We horen hier de echo van de woorden uit Jesaja 42: 'Hier is mijn dienaar, hem zal Ik steunen, hij is mijn uitverkorene, in hem vind Ik vreugde. Ik heb hem met mijn geest vervuld.'

Dit woord 'vreugde' trof mij; bij Zijn doop, bij dit ultieme moment voor Jezus, zegt God de Vader over Jezus de Zoon dat hij geliefd is en dat Hij vreugde in Hem vindt. En die Jezus werd mens, werd mens onder de mensen; wat maakt dat we vandaag kunnen zeggen; ook wij zijn ten diepste geliefd; en ook wij kunnen voor God een bron van vreugde zijn. Wij zeggen elkaar dat in deze kerk elke week aan. Het Griekse woord³ voor vreugde dat hier gebruikt wordt, kennen we in het Nederlands ook als 'welbehagen'. We eindigen wekelijks het smeekgebed met de woorden :VREDE OP AARDE VOOR MENSEN VAN ZIJN WELBEHAGEN. Wij kunnen een bron van vreugde voor God de Vader zijn. Door ons handelen, door ons opkomen voor recht en gerechtigheid, door goede woorden voor de mensen om ons heen, door onze trouw, onze liefde, onze vriendschap.

Nee, Johannes kan het niet goed vatten. Maar hij deed het toch; hij doopte Jezus toch toen Jezus had uitgelegd waarom hij deze weg ging: met het oog op de gerechtigheid, het oog op de kwetsbaren. Hierdoor weten we hoe kostbaar een kwetsbaar mens in Gods ogen is. Dat is zichtbaar geworden in deze Messias Jezus, die werd als een kwetsbare onder de kwetsbaren.

² Jesaja 42: 3-4.

³ εὐδοκέω

Predikant Okke Jager schreef hierover een gedicht⁴:

*Hoe kostbaar is een kwetsbaar mens
Verraadt ons aller angst zich niet
in wie het leven weerloos liet?*

*De glasglans stemt de blazer mild.
De kaarsvlam vormt de hand tot schild.*

*De krokus wijst beton zijn grens.
Hoe kostbaar is een kwetsbaar mens. (...)*

Ja, Omdat Hij niet ver wou zijn
Is de Heer gekomen,
Midden in wat mensen zijn
Heeft Hij willen wonen.
Midden onder u staat Hij die gij niet kent.
Midden onder u staat Hij die gij niet kent.⁵

Amen.

⁴ Uit: Okke Jager, *Hoe kostbaar is een kwetsbaar mens*.

⁵ Lied 528: 1 uit het Liedboek (2013).